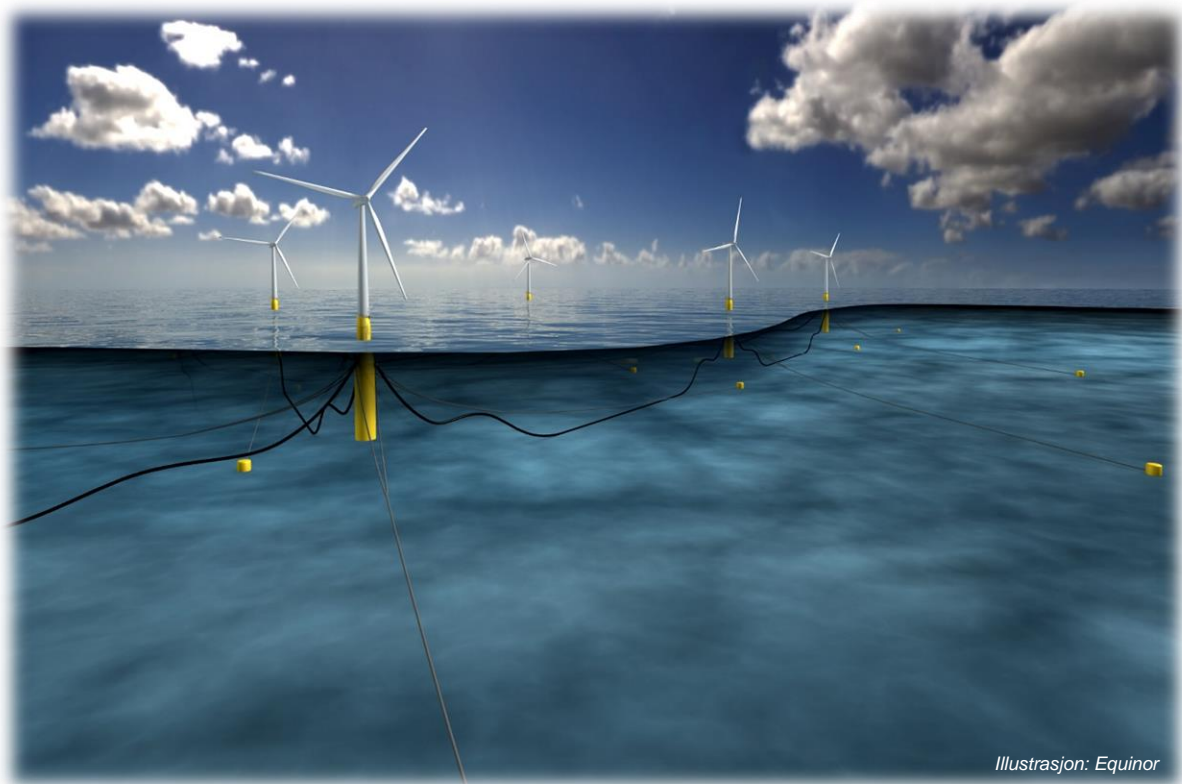

Rammeverk for havvind

En rapport fra Arbeidsutvalget fornybar energi til havs

Oktober 2020

Forord

Verdens energisystemer er i endring. Hvordan skal Norge ivareta sin posisjon som energinasjon i en verden som i fremtiden vil etterspørre stadig mer fornybar energi og teknologi?

En bred nasjonal satsing på havvind kan være ett av svarene på dette spørsmålet. Havvind har potensiale til å bli verdens grønne energikilde, og bidra til at verden når målene i Parisavtalen. Norge har naturgitte fordeler, kunnskap og kompetanse til å ta en ledende posisjon i denne utviklingen. Havvind er en enestående mulighet for Norge¹ og kan sammen med hydrogen og karbonfangst og lagring, utgjøre tre pilarer i et større økosystem som sikrer at Norge opprettholder sin posisjon som en ledende energinasjon også i tiårene som kommer. En målrettet satsing på havvind vil bidra til å opprettholde og muligens øke antall norske arbeidsplasser, verdiskapning og eksportinntekter. Havvind kan dessuten radikalt bidra til å redusere EUs CO₂-utslipp.

I en tid der Norge opplever den største krisen i moderne tid som følge av COVID-19 har det vært inspirerende å se den store interessen det har vært for å bidra inn i arbeidsutvalget fra både medlemsbedriftene og andre aktører. Arbeidsutvalget 2.0 startet sitt arbeide i april 2020, og har bestått av medlemmer fra Aker Solutions, ABB, TechnipFMC, Siemens, Kværner, Karsten Moholt, Kongsberg Maritime, Nexans, Aibel, GCE Node, Norwegian Energy Partners og Norsk Industri. I tillegg har vi fått verdifulle bidrag fra Arntzen de Besche, BAHR, Haavind, Norwegian offshore wind cluster, Wind Europe og mange flere.

Vi retter en stor takk til alle som har bidratt i dette dugnadsarbeidet.

Oslo, oktober 2020

Martin Kjäll-Ohlsson (ABB)

Vemund Kårstad (Siemens)

Eivind Vethe (Karsten Moholt)

Henrik Alpo Sjöblom (Kongsberg Maritime)

Høye G. Høyesen (GCE Node)

Geir Ove Karlsen (Aker Offshore wind) - leder

Jørn K. Lindseth (TechnipFMC)

Niklas Eric Indrevær (Kværner)

Bjørn Sanden (Nexans)

Borghild Lunde (Aibel)

Hans Petter Rebo (Norsk Industri)

Tor-Eivind Moen (ABB) - nestleder

¹ Les mer om Norsk Industris visjon for havvind i Konjunkturrapport 2020

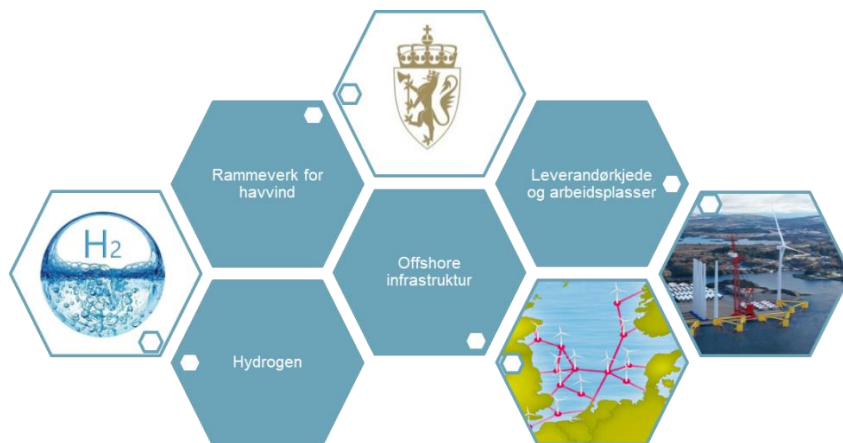
Innhold

Forord.....	2
Arbeidsutvalget 2.0.....	4
1 Premiss og målbilde	5
2 Regulatorisk rammeverk og system for konsesjonstildeling.....	6
3 Ordinære økonomiske rammebetingelser	8
4 Midlertidige støtteordninger	9
5 Eksport av kraft til kontinentet	11
6 «Petoro for havvind»	12
7 Anbefalinger	12

Arbeidsutvalget 2.0

Arbeidsutvalget 2.0 bygger videre på arbeidet og anbefalingene fra utvalgets første periode som ble presentert i Konjunkturrapporten i januar 2020. Arbeidsutvalget lanserte her visjonen om at strøm fra havvind og hydrogen kan bidra til at Norge kan opprettholde sin posisjon som energieksporør når eksporten av olje og gass reduseres frem mot 2050. Arbeidsutvalget har sitt mandat fra bransjeforeningen Norsk Industri olje og gass, og startet sitt arbeide i april 2020. Arbeidet har vært delt i fire temagrupper:

- "Rammeverk for havvind"
- "Hydrogen"
- "Offshore infrastruktur"
- "Leverandørkjeder og arbeidsplasser"

Temagruppen rammeverk for havvind har hatt som oppgave å kartlegge virkemiddelbruk i andre land, og å foreslå en konkret økonomisk virkemiddelpakke for havvind i Norge med vekt på hovedgrep for å utløse en ny industri. Dette er sluttrapporten fra temagruppen.

1 Premiss og målbilde

Det grunnleggende premisset for arbeidsutvalgets arbeid har vært at de norske vindressursene til havs er nasjonale ressurser som skal forvaltes i et langsiktig perspektiv slik at de kommer hele det norske samfunn til gode. Dette reiser spørsmålet om hvordan et rammeverk for havvind bør innrettes for at norsk leverandørindustri skal kunne lykkes i et raskt voksende internasjonalt marked.

Arbeidsutvalget har valgt å tilnærme seg dette spørsmålet ved først å definere et tydelig målbilde. Norge har andre drivere enn sammenlignbare land, da vår vannkraftproduksjon dekker dagens elektrisitetsbehov innenlands. For Norge handler det om satsing på grønn industriutvikling og eksport av fornybar energi. Arbeidsutvalget² har på bakgrunn av dette definert følgende målbilde for et rammeverk for havvind:

- I 2030 skal Norge være en ledende eksportør av havvindsteknologi, -produkter og -tjenester til hele verden. Eksport av fornybar energi fra havvind på norsk sokkel skal gi vesentlige bidrag til at Europa når sine netto-null mål for 2050.
- Norge skal ha et bredt aktørmangfold i hele verdikjeden for havvind, fra utviklere og operatører til komponent- og tjeneste-leverandører.
- Rammeverket må legge til rette for et hjemmemarked for havvind som har stor nok skala og kontinuitet til å utløse kostnadsreduksjoner, stordriftsfordeler og skape nødvendig konkurransekraft for industrien.
- Rammeverket må være langsiktig og forutsigbart slik at aktører i alle ledd i verdikjeden kan ta nødvendige investeringsbeslutninger og optimalisere regional og nasjonal verdiskaping.
- Havvind skal i en startfase bidra til effektiv elektrifisering av sokkelen, og dermed redusere utslipp fra olje- og gassnæringen³.

Arbeidsutvalgets perspektiv er at Norge har unik og direkte overførbar kunnskap om effektiv og bærekraftig forvaltning av virksomhet i havet fra vår kombinerte maritime, fiskeri- og petroleums-virksomhet. Ved å gjenbruke regulatorisk kompetanse og gjøre tilpasninger av et allerede kjent, transparent og velfungerende regime vil Norge kunne komme raskt videre, og samtidig sikre god sameksistens i havet ved at miljø, fiskeri, petroleumsvirksomhet, skipsfart og andre hensyn blir godt ivaretatt helt i fra starten.

² Konjunkturrapporten 2020 inneholder anbefalingene fra Arbeidsutvalgets første periode.

³ KonKraft klimamål for sokkelen er 40 prosent reduksjon innen 2030 (økt til 50 prosent i forbindelse med «oljeskattedpakken»)

Hvorfor ikke vente til havvind er konkurransedyktig med andre energikilder?

Erfaring fra fremvoksende markeder og ny teknologi viser at de som var i gang før kostkurven falt, ofte får ledende posisjoner etter hvert som markedene modnes. Med andre ord kan man velge å delta aktivt tidlig, vinne markedsandeler og prege utviklingen, eller vente til kostnadene har falt og posisjonene er fordelt, og kun bli en kjøper av havvind. Norge mistet den tidlige industriutviklingen på bunnfast havvind til andre land rundt Nordsjøbassenget som Danmark, Nederland, Belgia og Tyskland⁴. Flytende havvind har gitt oss en ny mulighet til å ta en ledende posisjon i en fremvoksende industri som er enda mer relevant for Norge på grunn av kompetansen vi har bygd opp langs hele kysten innenfor offshore og maritime næringer.

2 Regulatorisk rammeverk og system for konsesjonstildeling

Valg av system for konsesjonstildeling har stor betydning for utviklingen av lokal leverandørindustri.

Havvindsprosjektene og -aktørene må sikres et langsiktig og forutsigbart regulatorisk rammeverk der det sikres konkurranse og forutsigbarhet rundt hvilke prosjekter som vurderes, og når en melding vil bli saksbehandlet. Frister og planmessighet gir forutsigbarhet og legger til rette for en samlet og rask søknadsbehandling.

Jevnlige tildelingsrunder legger til rette for langsiktig satsing og industribygging. Rammeverket bør derfor legge opp til jevnlig åpning av arealer og tildeling av konsesjoner for å sikre tilgang på nye prosjekter, i kombinasjon med en statlig uttalt ambisjon om fremtidig økt havvindproduksjon. Dette sikrer skala, et solid hjemmemarked for industrien og muliggjør langsiktige investeringer i kapasitet, kompetanse, teknologi og infrastruktur. Departementet kan jevnlig, eksempelvis årlig, vurdere åpning av nye arealer, og løpende gjennomføre konsekvensutredninger. Beslutninger om å åpne opp arealer kan følges opp med tildelingsrunder etter modell fra petroleumsløvgivningen, og som en del av konsesjonsvilkårene bør det følge en aktivitetsplikt for modning og realisering av prosjektene. Det bør tillates at aktørene kan nominere areal som bør åpnes eller utredes for åpning. Myndigheter i Storbritannia trekker frem forutsigbarhet om fremtidige tildelinger som svært viktig for offshore havvind gitt de store investeringene og lange horisontene for slike prosjekter⁵.

⁴ IEA: Offshore Wind Outlook 2019, executive summary: "Europe has fostered the technology's development, led by United Kingdom, Germany and Denmark."

⁵ Contracts for Difference for Low Carbon Electricity Generation: Consultation on proposed amendments to the scheme. British Department for Business, Energy and Industrial Strategy (s. 20). Lastet ned 14.09.20 fra: <https://www.gov.uk/government/consultations/contracts-for-difference-cfd-proposed-amendments-to-the-scheme-2020>

En kartlegging⁶ gjort for arbeidsutvalget viser at auksjon er et relativt vanlig system internasjonalt for tildeling av rettigheter til å utvikle havvind. I prinsippet innebærer et auksjonssystem at den aktøren som byr mest vinner retten til å utvikle området. Auksjon sikrer staten inntekter i en tidlig fase av utviklingen. Imidlertid viser erfaring fra den globale petroleumsindustrien og fra bunnfast vindkraftindustri at auksjonsregimet virker negativt inn på utvikling av lokale industriaktører. Dette synes spesielt fremtredende i umodne markeder. Disse ulempene kan delvis kompenseres for ved å introdusere krav til lokalt innhold der det er konkurranserettslig mulig. Likevel er erfaringen fra auksjonsregimer at utbyggerne ikke investerer tilstrekkelig i å utvikle lokal leverandørindustri, da de ofte ser til etablerte leverandørkjeder og sokler for å redusere egen risiko og dekke auksjonskostnadene. En konsekvens er at utvikling av kunnskap, kompetanse og IP ligger igjen hos de utenlandske utviklerselskapene og deres etablerte leverandørkjeder. Nye industriklynger dannes ikke. Lokal industri går dermed glipp av muligheten til omstilling, varig økonomisk vekst og kapitalisering av fremtidige eksportmuligheter.

Arbeidsutvalget anbefaler med bakgrunn i dette et kvalitativt tildelingssystem for havvind for norsk sokkel, i motsetning til et auksjonsbasert system.

Det norske systemet fra petroleum der tildeling gjøres etter objektive og kvalitative kriterier, kombinert med næringsrettede FoU- og omstillingsmidler, har sikret utvikling av en nasjonal, eksportrettet leverandørindustri til olje og gass med høy anerkjennelse internasjonalt. En slik utvikling ønsker arbeidsutvalget også for norsk leverandørindustri innen havvind.

Kvalitative tildelingskriterier kan være:

- kvaliteten ved det planlagte prosjektet, herunder nasjonale ringvirkninger og sysselsetting
- hvordan prosjektet styrker norsk næringsliv og industriell utvikling
- i hvilken grad prosjektet gir positiv klima- og miljøeffekt veiet opp mot naturinngrep
- prosjektets CO₂-regnskap
- søkers tekniske kompetanse og erfaring
- hensyn til distriktpolitiske interesser og øvrig virksomhet
- søkers finansielle kapasitet

⁶ Kartleggingen er utført av Arntzen de Besche

Bruk av kvalitative kriterier sammen med for eksempel vektlegging av kontraktstrategier, leveringssikkerhet, gjennomføringstid, HMS-standarder og bruk av fagarbeidere vil, etter arbeidsutvalgets oppfatning, bidra til å styrke norsk industriutvikling og konkurranseevne.

Åpne plattformer for deling av data fra havvindaktivitet kombinert med relevante datasett som i dag tilgjengeliggjøres på norsk sokkel vil kunne bidra til at en bredere leverandørbase får tilgang til informasjon som kan akselerere læring og åpne for innovasjon.

3 Ordinære økonomiske rammebetingelser

Det er per i dag ikke etablert egne økonomiske rammebetingelser for havvind på norsk sokkel. Det innebærer blant annet at det ikke finnes egne skatteregler tilpasset havvind slik det er for landvind, vannkraft og petroleum (se tabell nedenfor). Skatteloven gjelder som utgangspunkt ikke utenfor grunnlinjene. Det betyr blant annet at norske selskaper som vil utvikle, bygge og produsere havvind i Norge er skattepliktige for sine globale inntekter basert på skattelovens ordinære regler, mens utenlandske selskaper ikke er skattepliktige til Norge.

Arbeidsutvalget foreslår at det innføres en generell skatteplikt for havvind på norsk sokkel slik at norske og utenlandske selskaper likestilles.

Tabell 1: Oversikt over økonomiske rammevilkår for næring i Norge. Havvind er per i dag klassifisert som ordinær virksomhet⁷.

	Ordinær virksomhet	Landvind	Vannkraft	Petroleum
Overskuddsskatt	22%	22%	22%	22%
Arbeidsgiveravgift (Sør-Norge)	14,1%	14,1%	14,1%	14,1%
Avskrivningsregler	Saldoprinsipp, varierende sats	20% lineære avskrivning (5 år)	Saldoprinsipp, varierende sats (hovedsakelig)	16,7% lineær avskrivning (6 år)
Særskatt (grunnrente)	Nei	Nei	37%	56%
Royalty/særagifter	Nei	Nei	Konsesjonsavgift + variabel naturressursskatt	Arealavgift
Kan kommunene skrive ut eiendomsskatt	Ja	Ja	Ja	Ja, innenfor grunnlinjen
Grønne sertifikater	N/A	Ja	Ja	Nei
Differansekontrakter	N/A	Nei	Nei	Nei
Kontantstøtte	Nei	Nei	Nei	Leterefusjon
Skatting av klimagassutslipp	CO ₂ -avgift i noen sektorer, tvungne EU-kvoter i andre	N/a	N/A	CO ₂ -avgift og tvungne EU-kvoter (dobbel beskatning)

⁷ Oversikten er utarbeidet av Arntzen de Besche.

Utvalget mener at et rammeverk bør utformes for å fremme både tidligfase investeringer (kostnadene faller med antall MW som utvikles) og utvikling av en konkurransedyktig leverandørindustri både for prosjekter på norsk sokkel og globalt.

Havvind utnytter fellesskapets energiressurser til havs og kan på sikt gi fortjeneste som kan gi grunnlag for grunnrentebeskatning. Grunnrente er en måte for felleskapet å ta del i verdiskapningen som følger av at det er gitt en beskyttet rett til næringsutøvelse i et gunstig geografisk område⁸. Men det er mange hensyn å ta, ref. for eksempel debatten om oppdrettsnæringen. Grunnrentebeskatning fra «start» kan sikre forutsigbare skattevilkår og man unngår en situasjon hvor innføring av grunnrenteskatt på et senere tidspunkt medfører stor usikkerhet og verdireduksjon for eksisterende aktører⁹. De ulike sidene ved grunnrentebeskatning må uansett utredes grundig før eventuell innføring. Dette gjelder spesielt offshore infrastruktur og eksportsystemer til Europa (havenergisystem med generatorer, balansekraftanlegg og tilhørende transmisjonsradialer).

Tilgang til et bredt spekter av kapital forutsetter pantsettelsesadgang. Per i dag er det ikke adgang til å tilby pantesikkerhet av havvindkonsesjoner, vindturbiner og annen tilknyttet infrastruktur. For petroleumsnæringen har adgangen til å benytte tillatelsene som sikkerhet for finansieringen vært en forutsetning for å tilrettelegge for et mangfold i markedet uavhengig av kapitalstruktur. En lignende ordning for havvind vil dermed legge til rette for et bredere aktørmangfold, gunstigere finansiering, økt investeringstakt og dermed raskere skalering og kommersialisering. Arbeidsutvalget foreslår derfor at det gis adgang til pantsettelse, og at det etableres et realregister etter systemet for utvinningstillatelser ved å innføre hjemmel i havenergiloven.

4 Midlertidige støtteordninger

Norskbaserte bedrifter vil trenge investerings- og omstillingsstøtte for reposisjonering fra olje- og gass-sektoren til verdiskaping innen offshore vind. Et hjemmemarked for havvind med kontinuitet og stor nok skala vil være viktig for industrialisering (standardisering og kostnadsreduksjon) av havvind. Hjemmemarked vil også bidra til viktig læring og kompetanseutvikling for norske bedrifter og teknologimiljø, med alle de positive effekter det vil ha for sysselsetning og verdiskaping for norsk næringsliv.

⁸ Konesjon jf. Havenergilova § 1-3

⁹ Meld. St. 28, vindkraft på land

Virkemiddelapparatet vil kunne spille en viktig og nødvendig rolle ved å bidra til forskning, utvikling og skalering av teknologi, kombinert med konkrete støttetiltak til oppbygging og ombygging av maritim industri, infrastruktur, kaianlegg og omstilling av verft og produksjonsanlegg på land. Dette vil kunne løfte norske leverandørindustriens konkurranseevne på havvind og legge til rette for overføring av kompetanse fra olje og gass. I tillegg vil det øke forsknings- og innovasjonsevnen og gi mer industrialiserte produksjonsmetoder. Arbeidsutvalget foreslår derfor å styrke virkemiddelapparatet (Enova, Innovasjon Norge, Forskningsrådet, Eksportkreditt/ GIEK, Norwep m.fl.), og målrette og samordne tiltak for havvind. Uten et hjemmemarked er det imidlertid en reell fare for en ensidig kunnskapslekkasje til andre sokler kombinert med at andre lands læring på egen sokkel gradvis vil svekke norsk industriens nåværende konkurransefortrinn. Arbeidsutvalget er glad for annonseringen om at GIEK (sammen med kommersielle banker) har anledning til å være med på å finansiere flytende vindkraft i Nordsjøen.

En gjennomgang av havvindreguleringer i Nederland, Tyskland, Belgia, Frankrike, Storbritannia og Danmark¹⁰ viser at alle har implementert støtteordninger for utvikling av havvind. Dette omfatter ulike fastpris- og subsidiekonsepter, slik som feed-in tariffs, differansekontrakter og grønne sertifikater. Flere land benytter også skattesystemet for å insentivere til aktivitet ved for eksempel å tilby gunstige avskrivingsregler slik tilfellet er i USA. Også såkalte «subsidiefrie» prosjekter kan inneholde elementer av risikoavlastning i planleggingsfasen, eller annen kostnadsavlastning ved at for eksempel nettutbygging og tilkoblingskostnader dekkes av staten¹¹.

Ifølge Wind Europe¹², en interesseorganisasjon for europeisk vindindustri, synes trenden i europeiske land å gå i retning av ulike varianter av differansekontrakter (contract for difference).

En differansekontrakt er en prissikringskontrakt som gir energiprodusenten direkte beskyttelse fra volatile markedspriser ved å sikres en flat (indeksert) rate for strømmen i en periode. Differansekontraktene tildeles vanligvis ved bruk av omvendte auksjoner der den som byr lavest rate for strømmen tildeles kontrakten. Differansekontrakter tildelt i auksjonsrunder har i Storbritannia vist seg effektive for å drive kostnader ned og å fremme raskt økende energiproduksjon. Det synes på Arbeidsutvalget som en form for prissikring vil være nødvendig

¹⁰ PWC (2018), Unlocking Europe's offshore wind potential.

¹¹ Hanson og Normann (2019), Conditions for growth in the Norwegian offshore wind industry.

¹² Ifølge Giles Dickson i møte med AU den 15. juni 2020.

i startfasen også i Norge. Bruk av auksjon har imidlertid samme negative effekt på utvikling av lokal leverandørkjede¹³ her som ved konsesjonstildeling, og arbeidsutvalget anbefaler derfor at auksjon også her unngås. Gitt Norges allerede lave strømpris og at kraften etter hvert i all hovedsak skal til eksport, er det heller ikke opplagt hvordan en slik ordning kan bygges opp i Norge.

Norske myndigheter har en rekke virkemidler til sin disposisjon for å utløse storskala utbygginger av havvind på norsk sokkel. Sentrale mekanismer kan være kombinasjoner av avgiftsfritak, investeringsvennlige skatte- og avskrivingsregler, og prissikringskontrakter.

Skatte- og avskrivingsregler kan være et effektivt virkemiddel for å stimulere til aktivitet slik tilfellet har vært for den midlertidige Covid-19-skattepakken som nylig ble vedtatt for petroleumsindustrien. Bruk av skatt og avskrivning kan redusere behovet for direkte støtte fra staten fordi en del tiltak gjennom skattesystemet er tilnærmet nøytrale for staten over tid. Eksempler på slike tiltak kan være kortere avskrivningstider, direkte utgiftsføring, friinntekt, likestilling av selskap i og utenfor skatteposisjon og mulighet for løpende utbetaling av skatteverdien av underskudd.

Arbeidsutvalget har tidligere pekt på at det bør vurderes ordninger som legger til rette for at olje- og gasselskapene blir viktige kunder for norsk havvind i en oppstartperiode. Et konkret forslag for å oppnå dette er å endre skattereglene slik at kjøp av havvind fra nye vindparker likestilles med utbygging av småskala-anlegg i egen regi. Dette vil kunne bidra til større og mer samfunnsøkonomiske lønnsomme utbygginger, og å nå norske myndigheters mål for nasjonale utslippskutt og KonKrafts klimamål for norsk sokkel¹⁴.

En «skattepakke» for havvind inspirert av oljeskattepakken, tilrettelegging for elektrifisering av sokkelen med havvind og prissikring for den andelen av strømmen som tas til land, kan samlet være en virkemiddelpakke som gir nødvendige CO₂-reduksjoner og stimuli for havvind i Norge.

5 Eksport av kraft til kontinentet

Det er nødvendig med en avklaring av det regulatoriske rammeverket for nettinfrastuktur til havs. Norske myndigheter anbefales å jobbe aktivt for å sikre norske produsenter markedstilgang ved å etablere et helhetlig og standardisert regulatorisk rammeverk med de

¹³ Draft Offshore Wind Policy Statement, Scottish Government (2019)

¹⁴ KonKraft klimamål for sokkelen er 40 prosent reduksjon innen 2030 (økt til 50 prosent i forbindelse med «oljeskattepakken»)

andre nordsjølandene, og jobbe for å inngå avtaler som muliggjør krafteksport i stor skala fra norsk sokkel til europeiske kunder.

6 «Petoro for havvind»

Arbeidsgruppen har også diskutert effekter av et eventuelt 'Petoro for havvind' – en ide som har kommet fra flere hold – og anbefaler en videre vurdering av dette. Tilgang på kapital for næringen bør imidlertid ikke ses som et rasjonale for en slik etablering. En medinvestering ville derimot kunne sikre staten direkte inntekter, risikoeksponering og ansvar for kostnader, på lik linje med de private aktørene. Selv en liten medinvestering vil med regulatoriske krav kunne åpne for statens innsyn i drift og prosjektgjennomføring, og kunne være særlig nyttig i en tidlig fase av næringens utvikling. Dette er særlig aktuelt dersom det skulle bli en stor andel utenlandske aktører som i mindre grad er vant med den norske åpenhetskulturen og som kanskje ikke vil gi de ønskede ringvirkningene i norsk næringsliv.

7 Anbefalinger

Kartleggingen som ligger til grunn for denne rapporten har vist at de landene som er kommet lengst i utviklingen av havvind er de landene som har konkrete strategier og tydelige målsetninger for volum og tidslinjer. Uten en langsiktig plan blir man mer avhengig av store utenlandske utviklere som kanskje på spekulasjon kan ta på seg forpliktelser uten tryggheten som følger av et langsiktig innenlands marked¹⁵. En nasjonal strategi og ambisjon for utbygging øker forutsigbarheten, setter retning og legger til rette for at langsiktige havvindparkinvesteringer skjer på norsk sokkel, i norsk maritim sektor og i utvikling av leverandørindustrien på land.

Arbeidsutvalget mener at det er nødvendig å få på plass et helhetlig regulatorisk rammeverk og økonomiske rammebetingelser som kan utløse utbygginger på minst 3GW innen 2030. Norge trenger rammevilkår som raskt mobiliserer norsk industri til det grønne skiftet og som kan tiltrekke investeringer til norsk sokkel i global konkurranse med andre land.

Arbeidsutvalgets konkrete anbefalinger er som følger:

- **Vurdere å innføre en formålsparagraf i havenergiloven etter modell fra petroleumsloven §1-2:** Norske havvindressurser skal forvaltes i et langsiktig

¹⁵ The UK offshore wind industry: Supply Chain Review. Martin Whitmarsh (2019)

perspektiv slik at de kommer hele det norske samfunn til gode. Herunder skal ressursforvaltningen gi landet inntekter og bidra til å sikre velferd, sysselsetting, bedret miljø og bærekraft, styrket norsk næringsliv og industriell utvikling, samtidig som det tas nødvendige hensyn til distriktpolitiske interesser og annen virksomhet.

- **Etabler regulatorisk rammeverk for havvind etter modell fra petroleumsloven.** Petroleumsloven med forskrifter er velkjent og velfungerende, og godt egnet som utgangspunkt for regulering av havvind.
- **Innfør generell skatteplikt for havvind** på norsk sokkel
- **Gi adgang til pantesikkerhet** ved at det innføres hjemmel for dette i havenergiloven og at etableres et realregister etter systemet for utvinningstillatelser.
- **Styrk det alminnelige virkemiddelapparatet.** En koordinert og målrettet innsats fra de ulike aktørene i virkemiddelapparatet vil være sentralt for å omstille industrien, redusere kostnader og bygge konkurranseevne for norske produkt- og tjenesteleverandører.
- **Innfør midlertidige tidsbegrensede tiltak for å utløse tidlig havvindutbygging.** Gi omstillingsstøtte til industrien, herunder oppbygging og ombygging av industri og infrastruktur på land. Gjennom dialog mellom myndighetene og aktørene raskt finne frem til en «tiltaks pakke» som kan utløse bygging av havvind i Norge.
- **Legg til rette for effektiv elektrifisering av norsk sokkel med havvind** på en slik måte at olje- og gasselskapene blir viktige kunder for norsk havvind i en oppstartperiode.